

Černý scénář pro Česko: Nebude na důchody? Hrozí kolaps veřejných financí

Aktualizováno 30.10.2018, **20:20** 30. října 2018, 13:38 — *Autor: ČTK*

České veřejné finance nejsou i přes očekávaný růst ekonomiky a daňových příjmů dlouhodobě udržitelné. Dluh veřejných financí by především kvůli stárnutí populace při zachování stávajícího nastavení daňové politiky a výdajů dosáhl v roce 2068 až 230 procent hrubého domácího produktu (HDP). To je více, než nyní vykazuje jakákoli země Evropské unie včetně Řecka. Ve své první Zprávě o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí to dnes uvedla Národní rozpočtová rada.

Ilustrační foto

FOTO: ČNB

Ministerstvo financí zprávu přivítalo jako vklad do diskuse o reformě důchodového systému. "Problematika reformy důchodového systému, stejně jako dalších částí sociálního systému, je jednou z priorit současné vlády. Ministerstvo financí je připraveno poskytnout plnou součinnost gesčně příslušnému resortu práce a sociálních věcí při přípravě opatření, která přispějí k dlouhodobé udržitelnosti důchodového systému," uvedl úřad. Dodal, že nyní bude zprávu podrobně analyzovat a k detailům se vyjádří v následujících dnech.

Zpráva uvádí, že nepříznivému vývoji by bylo možné zabránit zvýšením daní, posunutím věku odchodu do důchodu nebo snížením důchodů vzhledem k průměrné mzdě.

"Ačkoli bude české hospodářství stejně jako dosud růst rychlejším tempem než ekonomiky vyspělejších zemí, což posílí daňové příjmy, nejsou české veřejné finance dlouhodobě udržitelné. Hlavním důvodem dlouhodobé neudržitelnosti českých veřejných financí je stárnutí obyvatelstva," uvedla rada ve zprávě.

Jedním ze zásadních problémů je vývoj důchodového systému po roce 2030, kdy začnou do důchodu odcházet silné ročníky. Do tohoto roku by měl být systém podle zprávy přibližně v rovnováze. "Do roku 2030 žádné zásadní riziko nehrozí," uvedla na tiskové konferenci předsedkyně rady Eva Zamrazilová.

Veřejný dluh v poměru k HDP má ČR aktuálně 35,3 procenta a v rámci EU je šestý nejlepší. EU požaduje podle současných pravidel dluh země pod 60 procenty HDP. Nejlépe je na tom Estonsko s 8,3 procenta, nejhůře pak Řecko (179,7 procenta) a Itálie (133,1 procenta).

Podíl lidí ve věku 65 a více let na celé populaci se podle zprávy v následujícím půlstoletí zvýší ze současných 19 procent na téměř jednu třetinu. S tím bude podle rady spojen nejen rostoucí objem výdajů na důchody, ale zvýšené nároky na zdravotní a dlouhodobou péči. Výdaje na starobní důchody by tak stouply ze stávajících zhruba sedmi procent HDP na zhruba 13 procent v roce 2059.

Zároveň podle zprávy bude ubývat obyvatel v produktivním věku. "Česká společnost se tak bez ohledu na technologický pokrok, ekonomické sbližování s vyspělými zeměmi nebo další možné pozitivní změny ocitne před základní otázkou: zvýšit daně, posunout věk odchodu do důchodu, nebo připustit snížení důchodů vzhledem k průměrné mzdě," uvádí zpráva.

Rada upozornila, že rychlejší růst výdajů v porovnání s příjmy by sám o sobě prohloubil dluh na zhruba 180 procent HDP. "Překročení dluhové brzdy, jež je nyní zákonem stanovena na 55 procent HDP, a následné další zvyšování zadlužení by ale vyvolalo reakci finančních trhů," uvádí dokument. Investoři by požadovali za půjčení peněz státu rizikovou prémii, která by zvýšila úroky u půjček. Země by se tak ocitla v dluhové pastí.

Za bezpečné rozpočtová rada považuje udržovat podíl veřejného dluhu k HDP na maximálně 40 procentech. To by zajistilo, aby se v případě krize nebo jakéhokoliv nepříznivého vývoje neúnosně nezvyšovalo zadlužení země.

O vzniku Národní rozpočtové rady rozhodl loni schválený zákon o rozpočtové odpovědnosti, který má pomoci vytvořit brzdu proti nadměrnému zadlužování státu.

Témata: veřejné finance | státní rozpočet | Ekonomika | finance | Daně | EuroZprávy.cz | důchody | Ministerstvo financí